

การศึกษานิตยสารของสื่อที่มีต่อการยอมรับด้านพื้นที่ใหม่ของ
สมาชิกรวมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวบุปผิ รัชภักดิ์

006882

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

THE STUDY OF THE ROLE OF MEDIA ON ADOPTING THE
NEW COTTON VEGETATION AMONG THE SETTLERS IN
LUMTHAKONG LAND SETTLEMENT
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

Miss Yeuppadee Chaiyapakdee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Development Communication)
Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาบทบาทของสื่อที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับผ้าพันธุใหม่ของสมาชิก
นิคมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา

โดย น.ส. ยุพดี ชัยภักดิ์

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผ.ศ. ดร. กริช สีเสณีย์ ดร. วิเชียร เกตุสิงห์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโททางจิตวิทยา

สุปรดิษฐ์ ยุพนา
..... คณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุปรดิษฐ์ ยุพนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อนุชาติ บุณยสิทธิ์
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุชาติ บุณยสิทธิ์)

กริช สีเสณีย์
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กริช สีเสณีย์)

วิเชียร เกตุสิงห์
..... กรรมการ
(ดร. วิเชียร เกตุสิงห์)

อรพรรณ ปิณฑนโอภาส
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ปิณฑนโอภาส)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาบทบาทของสื่อที่มีต่อการยอมรับผ้าพันธุใหม่ของสมาชิก
นิคมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อนิสิต นางสาวบุษณี ชัยภักดิ์

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. ดร.กริช สืบสนธิ
ดร.วิเชียร เกตุสิงห์

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาว่าสื่อบุคคล สื่อการทำให้แปลงสาธิต สื่อการประชุมอบรม และสื่อมวลชนมีบทบาททำให้สมาชิกยอมรับการปลูกผ้าพันธุใหม่มากน้อยต่างกันเพียงใด
2. ศึกษาความแตกต่างของคุณสมบัติของสมาชิกนิคมที่ยอมรับการปลูกผ้าพันธุเร็ว และยอมรับการปลูกผ้าพันธุช้า
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกนิคมที่ยอมรับการปลูกผ้าพันธุเร็ว และยอมรับการปลูกผ้าพันธุช้ากับการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

1. สื่อบุคคล สื่อการประชุมอบรม สื่อการจัดทำโรสาริต และสื่อมวลชนมีบทบาทต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรต่างกัน โดยสื่อบุคคลมีบทบาทมากที่สุด สื่อการประชุมอบรม สื่อการทำโรสาริต และสื่อมวลชนมีบทบาทต่อการยอมรับรองลงมาตามลำดับ

2. กลุ่มผู้รับนวัตกรรมเร็วมีความถี่ในการเปิดรับสื่อมวลชนมากกว่าสื่อบุคคล ส่วนกลุ่มผู้รับนวัตกรรมช้ามีความถี่ในการเปิดรับสื่อบุคคลมากกว่าสื่อมวลชน

3. สื่อมวลชนที่เปิดรับได้ทั่วประเทศ และสื่อมวลชนที่เปิดรับเฉพาะในท้องถิ่นมีบทบาทในการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรต่างกัน คือสื่อมวลชนที่เปิดรับได้ทั่วประเทศจะมีบทบาทในการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรน้อยกว่าสื่อที่รับเฉพาะในท้องถิ่น

4. การยอมรับนวัตกรรมเร็วและช้าจะมีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง คือผู้รับนวัตกรรมเร็วจะมีคุณสมบัติทางด้านการศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจ การเป็นผู้นำ การเป็นคนทันสมัย การติดต่อสื่อสารสูงกว่าผู้รับนวัตกรรมช้า

วิธีการศึกษา
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกนิคมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา 300 ตัวอย่าง แล้วคัดเลือกให้เหลือ 250 ตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากร 22 เขตในนิคมสร้างตนเองลำตะคอง เขตละ 13 คน ซึ่งจะได้ประชากรทั้งสิ้น 286 ตัวอย่าง ส่วนอีก 14 ตัวอย่างสัมภาษณ์เพิ่มขึ้นอีกเขตละ 1 ตัวอย่าง ซึ่งจะทำให้ได้ประชากรที่ศึกษาครบ 300 ตัวอย่าง แล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก 50 แบบสอบถาม เพื่อให้เหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพียง 250 แบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative method) วิเคราะห์โดยใช้หลักการคำนวณทางสถิติด้วย Chi - Square และ t - test

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า
ในระหว่างสื่อ 4 สื่อ คือสื่อบุคคล สื่อการประชุมอบรม การทำไร่นาสวนผสม และสื่อมวลชนนั้น สื่อบุคคลมีบทบาทในการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของ

สมาชิกนิคมมากที่สุด โดยมีสื่อการประชุมอบรม สื่อมวลชน สื่อการทำไร่นาสวนผสม มีบทบาทต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคมรองลงมาตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบบทบาทของสื่อแต่ละคู่จะได้อะไรดังนี้คือ

1.1 สื่อบุคคลมีบทบาทต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคมมากกว่าสื่อการประชุมอบรม สื่อมวลชน และสื่อการทำไร่นาสวนผสม

1.2 สื่อการประชุมอบรมมีบทบาทต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคมมากกว่าสื่อมวลชน และสื่อการทำไร่นาสวนผสม

1.3 สื่อการทำไร่นาสวนผสมมีบทบาทต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคมน้อยกว่าสื่อมวลชน

2. ทั้งผู้รับนวัตกรรมเร็วและผู้รับนวัตกรรมช้าจะมีความดีในการเปิดรับสื่อมวลชนมากกว่าสื่อบุคคล

3. สื่อมวลชนที่เปิดรับได้ทั่วประเทศมีบทบาทในการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคมมากกว่าสื่อมวลชนที่เปิดรับในท้องถิ่น

4. การรับนวัตกรรมเร็วหรือช้าไม่มีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติทางด้านการศึกษา ความเป็นผู้นำ ความเป็นคนทันสมัย และการติดต่อสื่อสาร แต่มีความสัมพันธ์อยู่บ้างกับคุณสมบัติทางด้านเศรษฐกิจ คือกลุ่มผู้รับนวัตกรรมเร็วจะมีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่ากลุ่มผู้รับนวัตกรรมช้า

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title The Study of the Role of Media on Adopting the
New Cotton Vegetation among the Settlers in Lum-
thakong Land Settlement, Nakhon Ratchasima Province
Province

Name Miss Yuppadee Chiyapakdee

Theses Advisor Assistant Professor Krich Suebsonthi, Ph.D.
Vichian Gatesingha, Ph.D.

Department Public Relations

Academic Year 1980

ABSTRACT

This study intended to study :

1. The roles of communication media, such as individual, pilot farming, group briefing and training, and mass media on the adoption of new cotton vegetation among the members of Lamthakong Land Settlement.
2. The differential characteristics of the ones who early and the ones who lately adopt new cotton vegetation.
3. The relationship between the ones who early and the ones who lately adopt new cotton vegetation toward the exposure of various communication media.

The hypotheses investigated in this study were :

1. Communication media : individual, group briefing and training, pilot farming and mass media had different effect on the adoption of agricultural innovations. Individual had the greatest role while group briefing and training, pilot farming, and mass media had less important role accordingly.

2. Early adoptors had higher exposure to mass media than to individual. Meanwhile, the late adoptors had higher exposure to individual than to mass media.

3. The communication media broadcasted nation-wide and the media broadcasted locally had different effect on the adoption of agricultural innovation that is, the former had less role compared to the latter.

4. Early adoption and lately adoption were related to the characteristics of the adoptors that is, the early adoptors were superior to the late adoptors regarding to their educational background, economic states, leadership, modernization, and communication abilities.

Methodology of the study

The participants in this study were 300 members randomly selected from the population in 22 zones of the Lamthakong Land Settlement, Nar Khon Rachasima Province. Thirteen subjects were selected from each zone. This gave 286 subjects on addition, 14 subject was selected to make the total number of 300. Interviewed questionnaire was used and 250 questionnaires were completed. The

data analysis consisted of descriptive statistics using tables and basic statistical values, such as means, standard deviations and percentages and the quantitative method using Chi-Square and T-Test values.

Results of the study.

The results showed that :

1. Generally, among the four forms of communication media, communication through individual had shown the most effective roles on the adoption of agricultural innovation, whereas communication through pilot farming shown the least effect in details :

1.1 Communication through individual had more role on the adoption of agricultural innovations shown by members of the Land Settlement than group briefing and training, mass media and pilot farming respectively.

1.2 Communication through group briefing and training had shown more influeness on the adoption of agricultural innovation than the mass media and pilot farming respectively.

1.3 Communication through pilot farming had less effect on the adoption of agricultural innovations than the mass media.

2. Both early adoptors and late adoptors had higher exposures to the mass media than individual.

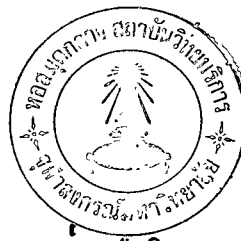
3. The nation-wide mass media had more roles on the adoption of agricultural innovations than the particular local mass media.

4. Early adoptors and late adoptors had no difference on their educational background, leadership, modernization, and communication abilities. However the early adoptors and the late adoptors had shown some differences on their economic status. That is, the early adoptors had higher economic status than the late adoptors.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณบุคคลหลายฝ่ายที่ให้ความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นับตั้งแต่บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองฝ่าย คือ ผศ. ดร.กริช สืบสนธิ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องทุกประการในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงขั้นสุดท้ายให้เรียบร้อย สมบูรณ์ สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกท่านคือ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ก็ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้คำแนะนำในเรื่องระเบียบวิจัยและวิธีการทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนั้นวิทยานิพนธ์เล่มนี้ไม่อาจสำเร็จลงได้ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของนิคมสร้างตนเองลำตะคอง นับตั้งแต่คุณอนันต์ พลสิงห์ ผู้ช่วยผู้ปกครองนิคม คุณชินวร แยมสะอาด นักวิชาการเกษตร คุณประสาธ เผลออรรถะ เจ้าหน้าที่เกษตร และคุณรณชัย ศิลปสมศักดิ์ เจ้าหน้าที่เกษตร ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากท่านเหล่านี้

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณอีกท่านหนึ่งซึ่งได้เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ตั้งแต่เริ่มแรกเป็นต้นมา คือ คุณวีรศักดิ์ ศรีนาค ซึ่งได้กรุณาติดต่อและอำนวยความสะดวกในการไปเก็บข้อมูล ให้คำปรึกษา และช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สำหรับ คุณจิตรา จิตรานุกูล และคุณถนอมนวล อินทรลักษณ์ ก็ได้ช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วง โดยช่วยเหลือในเรื่องการจัดพิมพ์ให้สำเร็จไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณไว้เช่นกัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๔ - ๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๙ - ๑๖
กิตติกรรมประกาศ	๑๖
รายการตารางประกอบ	๓ - ๘
บทที่	
1. บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
ตารางเปรียบเทียบการปลูกฝ้ายของสมาชิกนิคมสร้าง	
ตนเองลำตะคอง ปี 2516 - 2523	7
รายละเอียดเกี่ยวกับนิคมสร้างตนเองลำตะคอง	
จังหวัดนครราชสีมา	11
2. ระเบียบวิธีการวิจัย	17
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	17
ขอบเขตของการวิจัย	17
นิยามศัพท์	18
สมมติฐานในการวิจัย	19
ข้อจำกัดของการวิจัย	19
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้	20
ระเบียบวิธีวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	21
การดำเนินการวิจัย	24

3. ทฤษฎีแนวความคิดและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
ผลงานวิจัยในประเทศ	34
ผลงานวิจัยต่างประเทศ	39
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ตอนที่ 1 คุณสมบัตินของสมาชิกนิคม	45
ตอนที่ 2 การเปิดรับสื่อและการยอมรับฝ่ายพันธมิตรใหม่	52
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน	61
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ	78
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปราย	80
ขอเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	96
ประวัติการศึกษ	110

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามเพศ	45
2	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามอายุ	46
3	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามจำนวนปีที่เข้ามาอยู่ใน นิคม	47
4	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามสถานภาพการสมรส	48
5	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามระดับการศึกษา	49
6	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามสถานภาพทางการ ศึกษา	50
7	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามรายได้	51
8	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามปีที่เริ่มปลูกฝ้าย	52
9	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามชนิดของสื่อที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องฝ้าย	53
10	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามสื่อบุคคลที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องการปลูกฝ้าย	54
11	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามเหตุผลของการยอมรับ และปฏิบัติตามสื่อบุคคล	55
12	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามเหตุผลของการยอมรับ และปฏิบัติตามความรู้จากการ ประชุมอบรม	56
13	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การแปลงสาริต	57
14	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามการรับฟังสถานีวิทยุ	58

15	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามเหตุผลของการยอมรับ และปฏิบัติตามสื่อวิทยุ	59
16	จำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคม จำแนกตามเหตุผลของการยอมรับ และปฏิบัติตามสื่อเอกสารสิ่งพิมพ์	60
17	การเปรียบเทียบบทบาทของสื่อบุคคลกับสื่อการประชุมอบรม ต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคม	61
18	การเปรียบเทียบบทบาทของสื่อบุคคลกับสื่อการทำไร่นาสีบท ต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคม	62
19	การเปรียบเทียบบทบาทของสื่อบุคคลกับสื่อมวลชนที่มีต่อการ ยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิก	63
20	การเปรียบเทียบบทบาทของสื่อการประชุมอบรมกับการจัดทำไร่นาสีบท ที่มีต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคม	64
21	การเปรียบเทียบบทบาทของสื่อการประชุมอบรมกับสื่อมวลชนที่มีต่อ การยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคม	65
22	การเปรียบเทียบบทบาทของการจัดทำไร่นาสีบทกับสื่อมวลชนที่มีต่อ การยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคม	66
23	การแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของบทบาทของสื่อประเภท ต่าง ๆ ที่มีต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคม	67
24	การเปรียบเทียบความถี่ในการเปิดรับสื่อบุคคลกับสื่อมวลชนระหว่าง กลุ่มผู้รับนวัตกรรมเร็ว	68
25	การเปรียบเทียบความถี่ในการเปิดรับสื่อบุคคลกับสื่อมวลชนของกลุ่ม ผู้รับนวัตกรรมช้า	69
26	การเปรียบเทียบบทบาทของสื่อมวลชนที่เปิดรับได้ทั่วประเทศกับสื่อ มวลชนที่เปิดรับในท้องถิ่นที่มีต่อการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของ สมาชิกนิคม	70

ตารางที่ 1

หน้า

27	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคมกลุ่มผู้รับนวัตกรรม เร็วและช้า จำแนกตามระดับการศึกษาและการยอมรับนวัตกรรม	71
28	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคมกลุ่มผู้รับนวัตกรรม เร็วและช้า จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจและการยอมรับนวัตกรรม	72
29	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคมกลุ่มผู้รับนวัตกรรม เร็วและช้า จำแนกตามคุณสมบัติของความเป็นผู้นำและการยอมรับนวัตกรรม	73
30	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคมกลุ่มผู้รับนวัตกรรม เร็วและช้า จำแนกตามคุณสมบัติความเป็นคนทันสมัยและการยอมรับนวัตกรรม	74
31	แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกนิคมกลุ่มผู้รับนวัตกรรม เร็วและช้า จำแนกตามการติดต่อสื่อสารและการยอมรับนวัตกรรม	75
32	แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกลุ่มสมาชิกนิคมผู้รับนวัตกรรม เร็วและช้ากับคุณสมบัติของสมาชิกนิคมทางด้านระดับการศึกษา ฐานะ ทางเศรษฐกิจ ความเป็นผู้นำ ความเป็นคนทันสมัย และการติดต่อ สื่อสาร	76